

Nástroje monetární politiky České národní banky - abstrakt

Zdeněk Zůna

Cílem práce je postihnout nejdůležitější faktory ovlivňující ekonomický vývoj v České republice a podrobně popsat, které nástroje monetární politiky, z jakého důvodu, a s jakými důsledky Česká národní banka v jednotlivých obdobích zvolila. Autor zvolil chronologický výklad s důrazem na zařazení do dobového kontextu.

Úvodní kapitola definuje pojem monetární politiky a nastiňuje její základní druhy a cíle. Spolu s druhou a třetí kapitolou je nezbytným teoretickým podkladem k praktické části. Vysvětluje, proč je monetární politika svěřována do rukou centrálních bank jako nezávislých institucí a proč je cenová stabilita ve většině zemí jediným hlavním cílem monetární politiky. Zároveň získáme základní představu o tom, co je to monetární expanze a monetární restrikce, kdy se používají a jaké mají důsledky.

Druhá část se zabývá procesem monetární politiky vedoucí od jejích nástrojů přes operační a zprostředkující cíle až ke konečným cílům. Popisuje přednosti a nedostatky různých strategií a podkřívá řetězce ekonomických vazeb, prostřednictvím kterých použité nástroje ovlivňují konečné cíle. Kromě toho předkládá některé problémy monetární politiky a diskutuje roli časových zpoždění.

Třetí kapitola se věnuje nástrojům monetární politiky v obecné rovině. Vedle doktrinálního členění a základních charakteristik popisuje důsledky jejich použití na měnovou bázi, krátkodobou úrokovou míru a cenovou hladinu.

Čtvrtá kapitola je jádrem práce. Pomocí historické, popisné a analytické vědecké metody posuzuje činnost České národní banky od jejího vzniku až do roku 2010 se zaměřením na podrobný popis použitých nástrojů monetární politiky. Součástí výkladu je stručný ekonomický vývoj České republiky důležitý pro zařazení jednotlivých nástrojů do historického kontextu. Nalezneme zde nejen analýzu vytvořenou ex post, ale i dobové argumenty, které vedly Českou národní banku k jejím rozhodnutím.

Období transformace charakterizoval dvoupilířový režim založený na cílování jak měnového kurzu, tak peněžní zásoby. V důsledku toho začaly vznikat určité

disproporce ve vývoji makroekonomických veličin. ČNB se jim snažila čelit sterilizační politikou, která ale měla některé nezamýšlené dopady. Předmětné období je typické využíváním celé široké palety nástrojů. Diskontní nástroje a povinné minimální rezervy postupně vystřídaly operace na volném trhu a devizové intervence. V režimu cílování inflace se proces monetární politiky výrazně zjednodušil. Hlavním a téměř výlučně používaným nástrojem se staly operace na volném trhu, ostatní nástroje jsou v dnešní době pouze doplňkové.